

lalcev," to je sklenilo 4000 delalcev v Gradci, na Dunaji pa so odbili srečo tega praznika. — Mestni zastop v Gradci je v javni seji izrekel, da mu ni po volji, kar so avstrijski škofje rekli gledé ljudske šole. Pač res škoda, da škofje niso poprej vprašali teh liberalnih kričačev, kaj bi jim bilo po volji! — Po nekaterih krajih na Koroškem so imeli zadnji den meseca marcija nevihte in tudi točo. — Dež vlada je potrdila pravila polit. gospod. društva v Celovci in sedaj društvo, čegar predsednik je vrli župnik g. Einspieler, lahko prične svoje delovanje. Naj le dela z velicim uspehom! — V Ljubljani so bili ljudje sila nevoljni nad tovarno A. Samassa, ker se je delalo v nji oba zadnja praznika celo dopoldne. Mož ima največ zaslužka od katol. cerkev, pa taki so povsod liberalci in nemškutarji. — Velika javna telovadba slov. Sokolov bode v Ljubljani v ponedeljek zvečer in pride jih k njej tudi iz drugih krajev. — V Gorici je italijanski mestni zastop napravil novo pokopališče, ali na tako nesrečnem kraju, da se jim mrličji ne pokapljejo, ampak potapljejo. Vsled tega je sedaj velika nevolja na liberalno gospôdo v tem zastopu. — Uredništvo „Soče“ je dr. Mahnič odložil in je to storil, naj bi se mu ne očitalo, da kali le on mir na Primorji. Sedaj je čas, da dajo tudi njemu mirú. — V Trstu je treba nove katol. župnije, toda mestni zastop ne dovoli za to denarja, češ, da je taka župnija italijanstvu nevarna. Kdo se smeje! — Čudno je, da imajo v Trstu c. kr. kmetijsko društvo laški ljudje v rokah, ki nimajo kmetij in vendar jim dovoljuje vlada podpore iz drž. kase — za kmetijske potrebe. — Tudi v Zagrebu jim primanjkuje v mestnem zastopu denarja in treba jim bode 10% občinske priklade. Ne bodo je ljudje pa nič kaj veseli, posebno zato ne, ker se vtiče ban preveč v zadeve mesta in najbolj na ljubo ogerski vladi. — Drž. delegaciji snidete se letos v Budimpešti in če ostane pri tem, prve dni meseca junija. Pravi se, da tirja skupni vojni minister 4 milj. za nov smodnik, ki je brez dima. — V Bukovini veljajo trije jeziki za deželne: nemški, ruski in rumunski. Pri nas imamo le dva, toda še velja slov. jezik neki nekje le na papirji.

Vunanje države. V tem meseci imajo sv. oče Leon XIII. tajno konsistorije in misli se, da proglasijo v njem dva nova kardinala in potem tudi knezonadškofa na Dunaji, dr. Antona Gruscha in nekaj škofov v Rusiji. — Italija se pogrezuje čem dalje, huje v mreže radikalcev in ako še kralj Umberto vidi kaj, mora mu biti že prav tesno pri srci. — V Franciji bode treba novega posojila, ali ministri so si še v tej reči navskriž in bi kaj radi ljudem prikrili resnico, da je republika draga, dražja od monarhije. Najbrž pride še med njimi do

razpora in tako se utegne še zavleči posojilo, na zadnje pa pride vse eno in tedaj do višje svote. — Na Angleškem se bliža sedanja vlada Nemčiji in to je vsakako vredno spomina, kajti doslej je v Angliji stala vaga bolj na francosko stran in zato se Francozom ni bilo bati, da pride k malu do vojske, če je ne začno sami proti Nemcem. Sedaj pa je lahko čisto drugače. — Shod v Berlinu gledé na delalce in njih razmere je sklenil dobre stvari v pomoč delalcem, toda kaže se, da ostane brž vse pri starem, ker pride vse na to, da storé sedaj države kaj za to, ali kje bomo to učakali? Pri nas v Avstriji že imamo tega veliko, drugim državam pa se ne mudi. — Iz Rusije sliši se glas o nemirih dijakov pa tudi o neki zaroti častnikov zoper življenje carja. Je-li na tem glasu kaj resnice, to se ne more reči. — V Bukreštu, glavnem mestu Rumunije, prišli so zaroti na sled in merila je ona na bolgarskega kneza Ferdinanda in nekaj ruskih častnikov je imelo svoje roke pri tej zaroti. — Da pride k malu do vojske zoper Srbijo to se misli sploh pri Bolgarjih in je torej vlada 40 milj. patronov naročila pri neki tvrdki v Avstriji. No take vojske pa bi še državicama bilo treba! — V Srbiji so se ministri sprli in ima minister Pašić skorej vso vladó v rokah, ali težko, da najde mož za to, da mu odvzamejo breme, kar mu ga je preveč. — Turska vlada je dobila poročila, da vzbruhne k malu nova ustaja na otoku Kreta. Taka je sicer mogoča, toda ni verjetna, pač pa je strahú pred njo treba turski vladi, da se lahko izgovarja, če noče olajšati križa kršč. prebivalcem na otoku. — V Afriki je blizo vse pri starem neredu, vendar tepeža v tem tednu ni bilo. — Iz severne Amerike se poroča, da je bil v zadnji petek strašen vihar ter je več mest trpelo po njem sila veliko škode. Tudi je več ljudi našlo smrt v podrthih hramih. V mestu Louisville jih je pokopalo nekaj nad 400, med njimi kacih 75 otrok in sicer na plesišči. Človek misli tu skorej nehoté na kazen božjo.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Otizo.

(Spisal F. R.)

(Dalje.)

Sedaj pa bi mi še lahko rekli: „Tudi učitelja nam treba plačati!“ „Res je, da jih plačujete vi, pa vedeti morate, da dobé učitelji svojo plačo iz „deželnega šolskega zaloga“, to se reče: vsi Čehi vse češke učitelje. In kateri okraj ima več šol, srečnejši je. Vzemimo dva veleposestnika, ki imata enaka posestva, plačujeta enake svote dače in oba pošiljata svoje otroke v šolo. Jeden ima v svojej

fari četirirazredno ljudsko šolo, a drugi le enorazrednico; vprašam vas, kateri je srečnejši?"

"Uvidimo, uvidimo", klicali so vsi navzoči, ni potrebno, gospod učitelj, da bi nas dalje navduševali za dobro, prepotrebno reč — šolo. Takoj bomo z delom pričeli!"

In res. Takoj, že prihodnji teden jeli so lomiti kamen za podstavni zid. Ali pri tem delu morali so seči v mošnjo! Za jeden goldinar morali so kupiti smodnika, da so kamen streljali. Nekaj manjših posestnikov pa se je lotilo opeke delati. Drugi so žgali in ugaševali apno. Kmetje vozniki pa so vso stavbeno robo vozili na stavišče. Zidarjev so imeli v fari dovolj. Strežaji pa so bili želarji in najemniki. Po gozdih padale so tudi že smreke, bori in hrastovi. Ali kaj bom ti vse to na tanko opisoval, povem ti raje s kratka: postavili so si šolo štirirazrednico, pa niso imeli več stroškov, kakor 126 gld.! Skoraj vse so doma zmogli, samo smodnika ne, in šipe na okna so morali kupiti.

Sedaj pa se še oglediva, dragi čitatelj, nekoliko po našej domovini, preden bova nadaljevala pot v Otizo.

Prebivalci Štajarske razdelimo se po narodnosti v Slovence in Nemce. Nemcev je 63 %, Slovencev pa 37 %. Kakšne šolske razmere so pri Nemcih, kakšne pa pri nas? Enorazrednic imajo Nemci prav malo; a pri nas jih je največ. Nemci ustanavljajo enorazrednice le v posameznih vaseh, ki so jedno uro oddaljene od farne šole. Taka enorazrednica ima, kakor se to v mnogih krajih najde, le kakih 20—40 otrok. Je-li pri nas tudi tako? Ne, kajti naše enorazrednice so prenapolnjene. Manj od 200 učencev nima skoraj nobena. Naši sodeželani Nemci so tedaj na mnogo boljsem. Kjer imajo nad 100 šolarjev, ondi hitro poskrbijo še za jeden razred, t. j. še za jedno sobo. Za učitelja pa jim ni treba skrbeti, njega jim pošlje deželni šolski svet.

Tako, dragi slovenski stariši, sedaj pojasnil sem vam šolske razmere naše ter vam tudi povedal, kako je drugod v naši domovini. Posnemajte, kar je posnemanja vredno!

Sedaj pa le dalje proti Otizi!

Ob potoku „Šantovec“, ki dela mejo med Štajarskim in pa med ogerskim Medjimurjem, videli smo kakih 9 gomil. Tu počivajo pre „Huni“. Štajarska ta stran se imenuje „Budina“, ogrska pa „Pešta“. Na ogrske strani, tedaj v Pešti, izkopal je pred 3 leti tukajšnji veloposestnik g. L. Kofler jedno tako gomilo. V nji je našel človečje kosti, črepinje in nekaj kamnenega orožja.

Od imenovanega potoka počenši, vozili smo se naprej dobri dve uri vedno po lepem Medjimurji. Medjimurci govorijo jezik, ki je mešanica slovenskega in hrvaškega jezika. Zato

pa imajo za svoje šole posebne knjige. Zadnja leta sem pa se jim vriva siloma madjarščina. Posebej ob štajarske meji ima skoraj vsaka vas svojo madjarsko šolo, kjer se deca od dneva, ko vstopijo v šolo, madjarščine učijo. Moj sosed, madjarski učitelj, pa vendar trdi, da se Medjimurje ne bode nikoli pomadjarilo.

Od štajarske meje pripeljali smo se v pol uri v medjimursko mestece Stridova. Medjimurci, kakor tudi mi sosednji Štajarci pa pravimo: „grem v Štrigovo“. Katero ime je pravo, tega ne vem; na tabli je zapisano: „Stridó“.

(Dalje prib.)

Smešnica 14. „Stojte“, vpije udova mozem, ki so zabijali rakev, „za božjo voljo stojte; naj še pogledam enkrat na moža!“ „No“, reče ji sosed, „kaj pa bo, saj si ga že gledala dosti dolgo!“ „Saj mi ne gre“, odgovori udova, „saj mi tudi ne gre za njegovo lice, ampak za roko — za prstan, ki je brž še na njej“.

Razne stvari.

(Sv. birma.) Mil. knezoškof bodo zakrament sv. birme delili v Rogaški dekaniji: dne 8. maja v Kostrivnici; dne 9. maja pri sv. Petru v Medvedjem selu; dne 10. maja pri sv. Križi pri Slatini; dne 11. maja v Rogatci; dne 12. maja pri sv. Roku; dne 13. maja v Žitalah in dne 14. maja v Stopercah. — V Jareninski dekaniji pa delijo zatem sv. birmo: dne 20. maja v Svičini; dne 21. maja pri sv. Juriji na Pesnici; dne 22. maja v Jarenini; dne 23. maja pri sv. Jakobu in dne 27. maja v Šentilji v slov. gor.

(Dež. zbor.) Volitve poslancev v deželni zbor v Gradci bodo, kolikor se čuje, v meseci juniji. Naši nemškutarji pa si belijo že zdaj glave, koga da si izbere kje slov. ljudstvo v raznih in najbolj še, koga da si voli v Mariborskem okraju za poslanca.

(Okr. zastop.) Kakor se nam poroča, bodo volitve v okr. zastop pri sv. Lenartu v slov. goricah v dneh 21. aprila za veliko posestvo in 26. aprila za občine. Nemškutarji so že vsi na nogah, toda v „Marburgerci“ se hlinijo, češ, da še njih nihče ne misli na te volitve!

(Dopisnice.) Ko se doslenje dopisnice razprodajo, izdajo se nove, nekaj večje in na boljsem papirji ter z obrobkom na sprednji strani.

(Starost.) Starost onih 12 starčkov, ki so bili dnes za „apostole“ pri sv. opraviilih v stolni cerkvi v Mariboru, znaša 939 let. Izmed njih sta 2 že 89 let stara.

(Vodnikova slika.) Pri g. S. Kočondi v Zagrebu dobiva se krasna, velika slika V. Vodnika. Slika je lep kinč za večje sobe, obednice, uradnice itd. Slika stane v zlatem okvirji